

Lyckas med läsförståelse

Risma

Victoria W Gustafsson

Anette S Panboon

ASKUNGE

ISBN 978-91-7767-032-2
© 2018 Victoria W Gustafsson, Anette S Panboon
och Askunge AB

PRODUKTION Mirvi Unge Thorsén
ILLUSTRATION Daniel Borg, Polina Makarova
och Mirvi Unge Thorsén
FOTO Pixabay, Mats Thorsén

Första upplagan
I

Boken uppfyller miljökraven
för märkning med Svanen.

Tryck
Elanders Sverige AB 2018

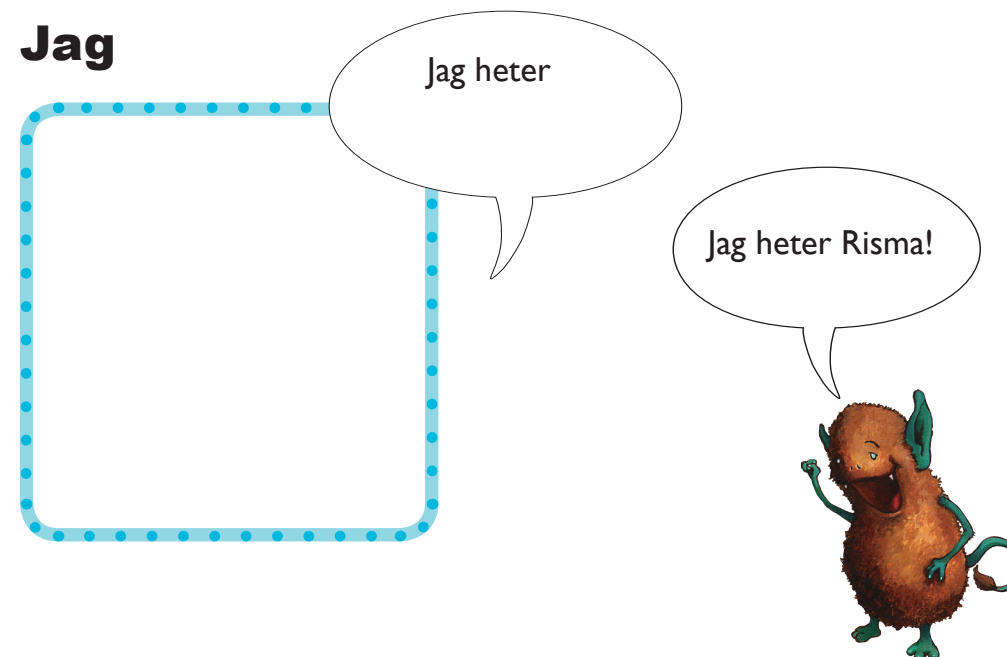
Kopieringsförbud

Detta verk är skyddat av
upphovsrättslagen! Det är inte tillåtet,
enligt avtal med Bonus Presskopia, att för
undervisningsbruk kopiera ur detta häfte.
Den som bryter mot lagen om upphovsrätt
kan åtalas av allmän åklagare och dömas till
böter eller fängelse i upp till två år samt bli
skyldig att erlagga ersättning till upphovs-
man/rättsinnehavare.

ASKUNGE

Askunge Thorsén Förlag AB
Mjölnavägen 16, 131 31 Nacka
tel: 08-30 95 75 eller 073-951 13 93
e-post: askunge@askunge.se
www.askunge.se

Jag

Om mig

Det bästa med mig är _____

Jag vill vara bäst i världen på _____

Jag är rädd för _____

Jag blir glad när _____

På rasterna brukar jag _____

Jag skulle vilja uppfinna _____

Om jag vann en miljon skulle jag _____

Jag längtar efter _____

Ord och uttryck

► Kryssa för rätt ord.

Den som älskar att läsa är en bokgroda.
 bokstavsål.
 bokmal.

Den som älskar godis är en gelérätta.
 gottegris.
 sockerskata.

Den som alltid klagar är en gnisselko.
 tjathund.
 gnällspik.

Den som inte vill bada är en strandlax.
 torrhaj.
 badkruka.

Den som är slö är en tråksnigel.
 latmask.
 tröttråtta.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Ungefär samma sak

► Vilken mening betyder ungefär samma sak? Kryssa.

Den som inte kan komma måste **meddela** tränaren.

- Den som inte kan komma ska tala om det för tränaren.
 Den som inte kan komma ska arbeta som tränare.
 Den som inte kan komma ska träna hemma.

Du ska måla ett **porträtt**.

- Du ska måla något som går att äta.
 Du ska måla en bild på en person.
 Du ska måla en dörr.

Vi ska **renovera** huset.

- Vi ska fixa och göra fint i huset.
 Vi ska riva huset.
 Vi ska bygga ett nytt hus.

Du är en **schysst** kompis.

- Du är en taskig kompis.
 Du är en busig kompis.
 Du är en snäll och bra kompis.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Den blöta sockan

- Läs texten och svara på frågorna.

Lova sparkar av sig skorna i hallen.
Hon är alldeles blöt av svett.
På vägen till badrummet tar hon av sig tröjan.
Hon kastar den i tvättkorgen tillsammans
med shortsens.
Hon tar av sig en socka och kastar iväg den.
Den hinner landa innan hon inser vad hon har gjort.
Lova grimaserar och sträcker sig efter sockan.

Var har Lova varit?

- Hon har varit på gitarrlektion.
 Hon har varit på bio.
 Hon har varit och tränat.

- Vad kastar hon i tvättkorgen?

Hon kastar tröjan och shortsens.

- Varför grimaserar Lova?

Hon har kastat en socka i toalettstolen.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Ord och uttryck

- Vad menas med uttrycken?
Dra streck till rätt förklaring.

gå bort — vinna något
strunta i — sluta med något
lägga ner något — dö
dra på munnen — inte bry sig om
kamma hem något — le

är ute och cyklar — är irriterad utan anledning
har vaknat på fel sida — orkar nästan inte mer
håller god min — är uppmärksam
håller ögonen öppna — låtsas som att allt är bra
går på knäna — har helt fel

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Vad är sant?

► Kryssa för det som är sant.

- När du klipper håret blir det längre.
- Du har sammanlagt 20 naglar.
- På våren tappar träden sina löv.
- Orden *krokig* och *böjd* är synonymer.
- En sekund är längre än en minut.
- Vissa väskor har dragkedjor.
- Alla meningar ska börja med punkt.
- En fladdermus kan flyga.
- Både du och stolen har ben.
- Enligt lagen måste alla använda bälte i bilen.
- När du ligger på rygg pekar näsan mot marken.
- Det är kallare i kylan än i frysen.
- Bokstaven P kommer före K i alfabetet.
- Ett träd kan vara högre än ett hus.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Vad skulle du göra?

Någon du inte känner kommer fram till dig. Personen frågar om du vill vara med i ett tv-program. Vad svarar du?

- Så kul, självklart vill jag det!
- Nja, jag vet inte. Vad handlar det om?
- Aldrig i livet!
- _____

Du är på väg från skolan när du hör någon ropa. Du vänder dig om. En man håller upp en 200-kronorssedel. Mannen frågar om det är du som har tappat den. Det är inte din. Vad svarar du?

- Ja, det är det. Tack snälla!
- Kanske det.
- Nej. Någon annan har tappat den.
- _____

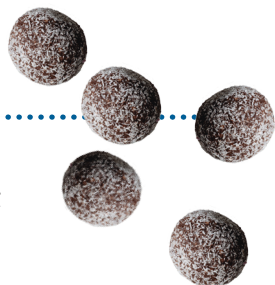
Dina föräldrar har sagt att du måste städa ditt rum. Du vill inte. Vad gör du?

- Städar trots att det känns jobbigt.
- Trycker in allt i garderoben och under sängen, så att det ser ut som att du har städat.
- Struntar i att städa och sätter dig framför datorn istället.
- _____

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Chokladbollar

► Läs receptet.

Chokladbollar 25 st

Ingredienser

3 dl havregryn
1 dl strösocker
1/2 msk vaniljsocker
3 msk kakao
100 g rumsvarmt smör
2 msk kallt kaffe
kokos eller pärlsocker

Gör så här

1. Rör ihop smör och socker.
2. Blanda ner havregryn, strösocker, vaniljsocker och kakao.
3. Tillsätt kaffet och rör ihop till en deg.
4. Forma runda bollar.
5. Rulla bollarna i kokos eller pärlsocker.

► Hur förkortas måtten i receptet? matsked msk
gram g
deciliter dl

Vad är ett recept?

- En beskrivning på hur något ska tillagas.
- En jämförelse av olika maträtter.
- En berättelse om hur gott det är med chokladbollar.

Vad betyder ordet ingredienser?

- Så många kakor blir det.
- Det här innehåller receptet.
- Så ska du göra.

► Sant eller falskt?

Receptet ger 25 chokladbollar. sant falskt

Receptet innehåller 100 gram smör. sant falskt

Det behövs en ugn för att baka chokladbollar. sant falskt

Det ska vara kaffe i chokladbollarna. sant falskt

Receptet innehåller 5 dl havregryn. sant falskt

Ägg ska röras ihop med socker. sant falskt

Kaffet ska vara varmt. sant falskt

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Synonymer

Motsatser

► Hitta ord som betyder ungefär samma sak.

pjäs	snäll	blad	skriker
vinst	pläd	pris	noggrann
vrålar	fröken	filt	lärare
ordentlig	lov	teater	vänlig

vinst

pris

pjäs

teater

vrålar

skriker

ordentlig

noggrann

snäll

vänlig

pläd

filt

fröken

lärare

lov

blad

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

► Hitta orden som är motsatser.

bakom	lögn	dyr	dag
sanning	sen	nöjd	ofta
tidig	natt	slö	sällan
besviken	billig	vass	framför

nöjd

besviken

bakom

framför

sanning

lögn

tidig

sen

natt

dag

billig

dyr

slö

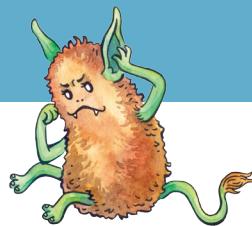
vass

ofta

sällan

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

I smyg

▶ Vad gör man när man **gör något i smyg**?

- Man gör något noggrant.
- Man skriker högt.
- Man försöker att inte bli upptäckt.

Gurre stelnar till när han hör ytterdörren öppnas. Han skyndar sig att stänga locket på burken. Försiktigt lägger han tillbaka lådan i frysen. Han hinner precis stänga och svälja innan pappa kommer.

▶ Var är Gurre?

- i sovrummet
- i köket
- på toaletten

▶ Vem är det som kommer?

- Gurre
- en kompis
- pappa

▶ Vad är det som Gurre gör i smyg?

Han äter kakor/något från frysen.

Berit ger mamma en kram och släcker lampan. Hon lyssnar på mammas steg som försvinner bort. När tv:n slås på nere i vardagsrummet, sätter Berit sig upp. Hon smyger fram till skrivbordet och drar ur laddaren. Sedan smyger hon tillbaka och drar täcket över sig. Tre nya meddelanden.

▶ Var är Berit?

- i vardagsrummet
- i köket
- i sovrummet

▶ Vad tror du att mamma säger till Berit innan hon går iväg?

- Snart är det mat.
- Sov gott.
- Du ska vara hemma klockan sju.

▶ Vad är det som Berit gör i smyg?

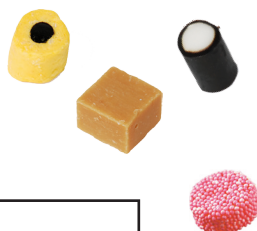
Hon hämtar sin mobil.

Hon läser meddelanden på mobilen.

▶ Brukar du göra något i smyg? Vad?

Kvittot

- Titta på kvittot och svara på frågorna.

MATEXPRESSEN			
Gruvgatan 59			
734 91 Duvsjö			
079-900 41 92			
kassa 4			
onsdag 11 oktober			

formfranska			22,00
gurka			15,00
lösviktsgodis	0,3 kg x 9,90 kr/kg		29,70
vaniljglass			24,90
yoghurt	2 st x 15,50		31,00
ärtor			18,90

Totalt 6 varor			141,50 kr
Moms%	Moms	Netto	Brutto
12,00	15,20	126,30	141,50

butikens öppettider			
måndag – fredag 08.00 – 21.00			
lördag – söndag 09.00 – 21.00			
Tack för besöket och välkommen åter!			

- Vad heter butiken?

Den heter Matexpressen.

- Vilket datum är kvittot från?

11 oktober.

- Hur mycket kostar ärtorna?

De kostar 18,90 kr.

- Hur mycket kostar ett paket yoghurt?

Det kostar 15,50 kr.

- Vilken vara kostar 22 kronor?

En formfranska

- När stänger affären på lördagar?

Klockan 21.00

- Hur mycket kostar den billigaste varan?

Den kostar 15 kr.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Uttryck

► Skriv in rätt uttryck i meningarna.

så gott som

lägga ner

god hand med

ta hem spelet

bita ihop

tala till punkt

stå på sig

ha taggarna utåt

Jag försökte prata med Mia, men hon

hade taggarna utåt. Hon fräste åt mig och ville inte lyssna.

Vi blir många på festen. Så gott som alla har sagt att de ska komma.

Risma ska sköta min katt när vi är borta.

Hon har god hand med djur.

Måns hinner inte med att träna både fotboll och friidrott.

Han kommer därför att lägga ner fridrotten.

Om vi ska ta hem spelet måste vi fortsätta att kämpa tills matchen är slut.

Han ville ge upp när han såg den branta backen, men det var bara att bita ihop och cykla vidare.

Avbryt inte. Låt honom få tala till punkt.

Ibland måste man stå på sig för att få som man vill.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Ungefär samma sak

- Vilken mening betyder ungefär samma sak? Kryssa.

Kan du ge mig ett **argument**?

- Kan du berätta varför du tycker det?
 Kan du berätta vem som är arg?
 Kan du berätta vad som har hänt idag?

Vi ska sortera pärlorna.

- Vi ska kasta pärlorna.
 Vi ska dela upp pärlorna i olika högar.
 Vi ska lägga alla pärlor i en burk.

Vi kan **uppfinna** en bättre flugsmällare.

- Vi kan hitta en bättre flugsmällare.
 Vi kan hämta en bättre flugsmällare.
 Vi kan komma på och göra en bättre flugsmällare.

Det är din sista **chans**.

- Det är sista gången du får försöka.
 Det är din tur.
 Du får inte försöka mer.

Ungefär samma sak

- Skriv det som betyder ungefär samma sak.
Välj bland orden i rutan.

intervjua utomlands bekant högerhänt

Sigrid ska åka till ett annat land.

Sigrid ska åka utomlands.

Nelly är en som jag känner.

Nelly är en bekant.

Moa skriver med höger hand.

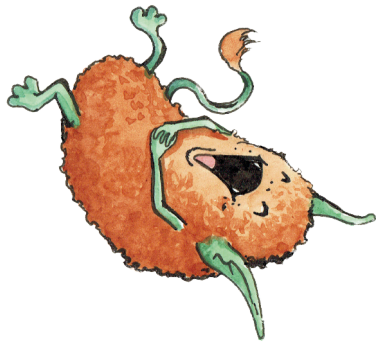
Moa är högerhänt.

Får jag ställa några frågor till dig?

Får jag intervjua dig?

Personbeskrivning

- ▶ Läs texten om Risma.
Skriv de understukna orden på rätt plats i tankekartorna.

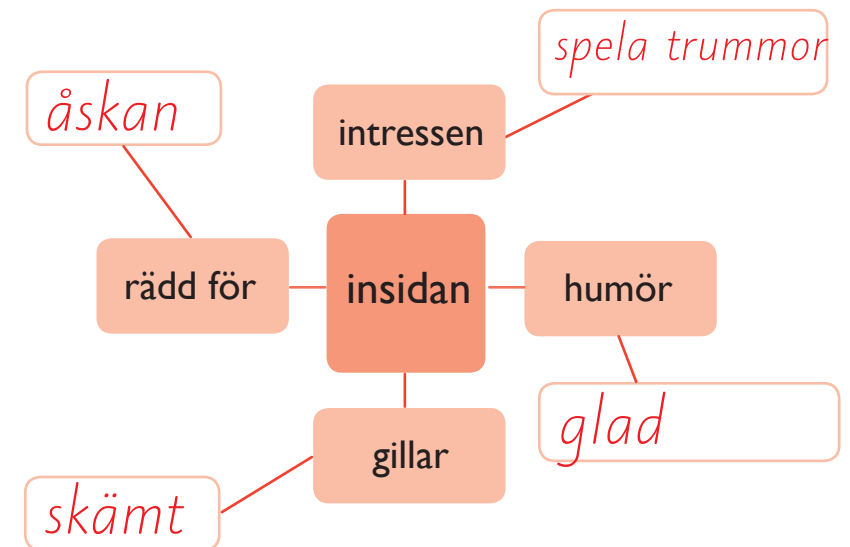
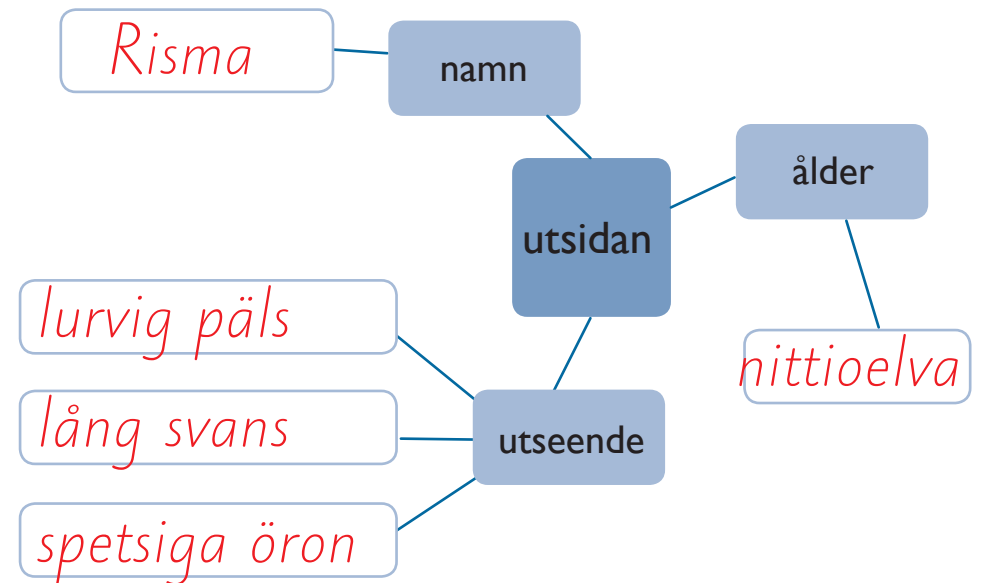

Risma är ett litet monster. Hon har lurvig päls och lång svans. Ingen vet hur gammal Risma är. Själv brukar hon säga att hon är nittioelva år.

Det roligaste Risma vet är att spela trummor. Det brukar hon göra när hon hälsar på hos Tibor.

Risma är glad och gillar skämt. När Tibor berättar roliga historier ligger Risma på golvet och skrattar.

Risma är rädd för åskan. När det blixtrar och mullrar börjar hennes spetsiga öron darra.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

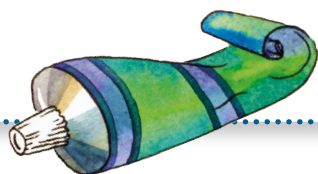
Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Rena tänder

- Läs texten och svara på frågorna.

Sixten tar tuben och trycker ut
en sträng med kräm på tandborsten.
Han gnuggar borsten mot tänderna.
Plötsligt slutar han.
Tungan är kletig och det smakar konstigt.
Han spottar i handfatet.

Sixten läser på tuben.
”Åh nej”, säger han och spottar igen.

Vad ska Sixten göra?

- Han ska borsta håret.
 Han ska borsta tänderna.
 Han ska borsta bort skräp från sina kläder.

- Vad gör Sixten när han känner en konstig smak?

Han spottar i handfatet.

- Vad tror du finns i tuben?

hudkräm eller handkräm

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Fabler

En fabel är en kort berättelse.
Den är skriven för att den som läser ska lära sig
något, till exempel att det är dumt att ljuga.
Huvudpersonerna i en fabel är ofta djur.
Djuren kan prata och är nästan som människor.
För 2 500 år sedan levde en man som hette Aisopos.
Han bodde i Grekland och skrev många fabler.

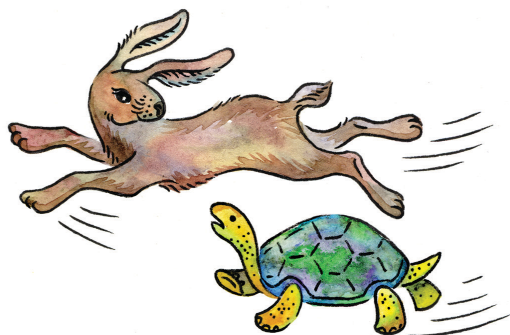
- 2. huvudpersonerna i fabler är ofta ...
4. fabler vill att läsaren ska ... sig något
5. han skrev många fabler

Sköldpaddan och haren

Sköldpaddan och haren

En sköldpadda och en hare skulle tävla i en kapplöpning.
Haren for snabbt iväg. Han tog långa skutt.
Sköldpaddan var långsammare och hamnade långt bakom honom.
Efter en stund vände sig haren om.
Han kunde inte se sköldpaddan, så han saktade ner.
Varför har jag så bråttom? tänkte han.
Jag kan promenera hela vägen och ändå vinna.
Haren la sig ner i gräset och somnade.
Medan han sov kom sköldpaddan.
Sköldpaddan gick förbi haren med långsamma steg.
När haren vaknade upptäckte han att sköldpaddan hade vunnit.

▶ Sant eller falskt?

- En hare och en sköldpadda skulle tävla om vem som var snabbast. sant falskt
- Sköldpaddan var snabbast i starten. sant falskt
- Haren trodde att han skulle vinna. sant falskt
- Sköldpaddan förlorade. sant falskt

▶ Varför vilade haren mitt under tävlingen?

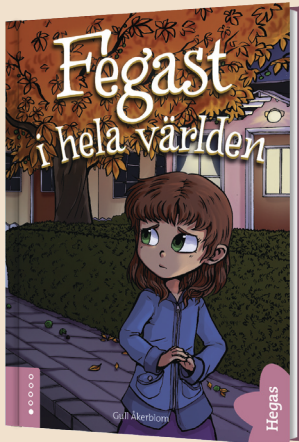
Han var säker på att han skulle vinna.

▶ Vad tror du att Aisopos vill att vi ska lära oss av den här fabeln?

- Det är dumt att tävla.
- Sköldpaddor är snabbare än harar.
- Om man kämpar så kan man lyckas med det som verkar omöjligt.

Baksidestext

Nu ska du få läsa baksidestexten till en bok som Gull Åkerblom har skrivit. Boken ges ut av Hegas förlag.

Det är mörkt och blåsigt ute.
Lydia är på väg hem från dansen.
Plötsligt hörs läskiga ljud.
Dunk, dunk, dunk.
Det är någon bakom henne!
Är det ett spöke?
Lydia vågar inte titta, hon springer istället.
Hon är fegast i hela världen ...

Vad heter huvudpersonen i boken?

Hon heter Lydia.

► Kryssa för de meningar som stämmer med texten.

- Boken handlar om en tjej.
- Det är mitt på dagen.
- Lydia är på väg till dansen.
- Lydia hör någon som skriker.
- Lydia sätter sig på en bänk.
- Lydia är rädd.

Skriv av en mening som du tycker låter spännande.

Vad tror du kommer att hända?

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Anslagstavlan

Säljes
Två löpband i bra skick säljes, endast sex månader gamla.
Pris: 4200 kr/st Kontakta GymCity vid intresse.

Lingon köpes, 8 kr/ kilo.
Vi finns utanför butiken måndagar–onsdagar kl. 18-21.
Syltmästarna

Har någon sett min ryggsäck?
Den är svart och har ett litet fack på framsidan. I dragkedjan hänger ett litet rosa hjärta. Den försvann när jag var på väg hem igår. Snälla, ring om du har sett den!
Janina 074-88 43 12

Förråd uthyres
Saknar du plats till dina saker? Hyr ett förråd av oss. Förråden är 4 kvadratmeter.
Pris: 500 kr/månad
Kontakta mojo.ab@gpost.com

Hus önskas köpa
Vi är en trebarnsfamilj som letar hus. Huset får gärna ligga på landet, eftersom vi vill bygga ett växthus.
fam.carlsson@gpost.com

- ▶ Vad hänger i dragkedjan på den försvunna ryggsäcken?

I dragkedjan hänger ett litet, rosa hjärta.

- ▶ Varför vill familjen Carlsson köpa ett hus på landet?

De vill bygga ett växthus.

- ▶ Vilka dagar finns Syltmästarna utanför butiken?

- alla dagar i veckan
 måndag, tisdag, onsdag
 måndag, onsdag

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

- ▶ Vilken beskrivning av löpbanden stämmer bäst?

- De är gamla och slitna.
 De är nästan som nya.
 De finns inga bättre löpband.

- ▶ Hur mycket kostar det att hyra ett förråd?

Det kostar 500 kr/månad.

- ▶ Hur tror du att det gick till när Janinas ryggsäck försvann?

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Ett brev

- ▶ Läs brevet.

Stockholm 6 augusti

Hej Nils!

Vi har det jättebra här i Sveriges huvudstad. Vi bor på ett fängelse! Rummet har varit en riktig fängelsecell för länge sedan. Coolt eller hur? Som tur är har vi en nyckel så att vi kan ta oss ut.

Igår var vi på Kungliga slottet och gick in i skattkammaren. Det var häftigt! Vet du att slottet har över 600 rum? Tänk så kul att få leka kurragömma där.

Nej, nu måste jag sluta. Vi ska fara till Gröna Lund och åka karuseller. Ninni har tjatat hela dagen efter sockervadd, men jag längtar mest till spökhuset.

Hoppas att ni har det bra där hemma.

Kram,

Olle

- ▶ Vem har skickat brevet?

Olle har skickat brevet.

- ▶ Vem har fått brevet?

Nils har fått brevet.

- ▶ Sant eller falskt.

Stockholm är Sveriges huvudstad.

sant

falskt

Olle sitter i fängelse.

sant

falskt

Brevet skickades i april.

sant

falskt

Olle vill leka på slottet.

sant

falskt

De ska till Gröna Lund.

sant

falskt

Slottet har 600 rum.

sant

falskt

Ninni längtar efter sockervadd.

sant

falskt

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Vad behöver de veta?

► Kryssa för de **två viktigaste** sakerna.

Familjen Persson är på besök hos moster Agda i Västerås. De ska åka och bada på badhuset. Vad behöver de veta?

- Vilket år badhuset byggdes.
- Vilken tid badhuset har öppet.
- Vilken adress badhuset har.
- Om badhuset har bubbelpool.

Familjen Rosenberg har varit och tittat på ett hus de vill köpa. Vad är viktigast för dem att veta?

- Vilka grönsaker som växer i trädgårdslandet.
- Vad huset kostar.
- Vilken frukost familjen som bor där brukar äta.
- Om huset har några fel som behöver lagas.

Pappa Kurt ska köpa begagnade skidor till sin son. Han ringer på en annons. Vad behöver han fråga om?

- Vilken storlek det är på pjäxorna.
- Vilken färg det är på skosnörena.
- Hur långa skidorna är.
- Om skidorna är vallade.

Familjen Hammod har tänkt boka biljetter till en film de vill se på bio. Vad behöver de ta reda på?

- Vilken tid filmen börjar.
- Vem som har huvudrollen i filmen.
- Vilka storlekar som finns på popcornlådorna.
- Om det finns biljetter kvar.

Rut, Tyra och Saga planerar att göra en vandring och tälta en natt. Vad behöver de bestämma?

- Vem som tar med ett tält.
- Vem som ska trycka ner tältpinnarna i marken.
- Vilken mat de ska ta med.
- Vem som ska göra upp elden när de ska grilla korv.

Det har varit lov och på måndag börjar skolan igen. Vad behöver barnen veta?

- Det är idrott på morgonen.
- Det serveras soppa till lunch.
- Sista lektionen ska klassen ha en vikarie.
- De ska ta med cykel och fika.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Skolan förr och nu

- ▶ Läs texten.

År 1842 blev det skolplikt i Sverige. Då bestämde man att alla barn skulle gå i skola. Från början fanns inga regler om hur lång skoldagen skulle vara. Lagen sa inte heller hur många år som eleverna skulle gå i skola. Barn i alla åldrar gick i samma klass.

Trots att det fanns en lag, så var det få barn som gick i skolan. Många människor tyckte att det var onödigt att lära sig läsa, skriva och räkna. Det var bättre att barnen var hemma och hjälpte till. Dessutom fick föräldrarna betala för att ha barnen i skolan.

I skolan fick barnen lära sig mycket om kristendomen. Eleverna skulle kunna böner och psalmer utantill. De fick också lära sig att räkna, läsa och skriva.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

- ▶ Vilket år beslutades det att alla barn skulle gå i skola?

År 1842

- ▶ Varför var det så få barn som gick i skolan?

Många tyckte att det var onödigt.

Det kostade pengar. Barnen skulle hjälpa till hemma.

- ▶ Vad tror du att barnen fick hjälpa till med hemma?

Wilhelm har i fickan
10 öre, Sven 25 öre och
Valborg 16 öre; huru
många öre hafva de
tillsammans?

Korsord

1 D
E
C
E
M
B
E
R

2 O
K
T
O
B
E
R

3 M
A
R
S

4 U
N
G
U
S

5 N
O
V
S

6 J
U
N
I

7 F
E
B
R
U
A
R
I

8 S
E
P
T
E
M
B
E
R

9 A
P
R
I
L

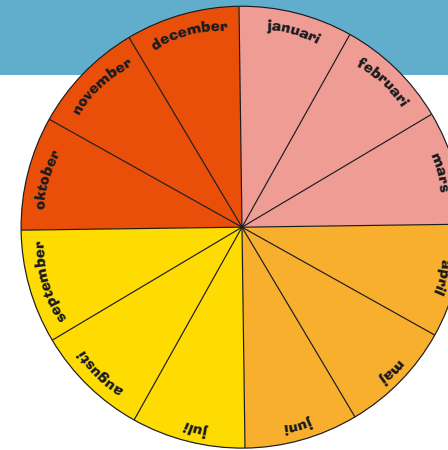
10 J
U
N
I

11 J
A
N
U
A
R
I

12 A
P
R
I
L

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

vågrätt

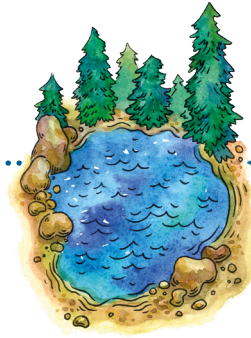
- 3. tredje månaden på året
- 7. vintermånad före mars
- 8. kommer före oktober
- 10. månad med skolavslutning
- 12. vårmånad som börjar på a

lodrätt

- 1. årets sista månad
- 2. höstmånad efter september
- 4. skolan börjar denna månad
- 5. årets elfte månad
- 6. sommarmånad efter juni
- 9. årets femte månad
- 11. årets första månad

Tillåtet eller förbjudet?

► Läs texten om allemansrätten.

Allemansrätten

Allemansrätten ger alla rätt att vara i naturen, även om någon annan äger marken.

Men, det är viktigt att visa hänsyn. Du får inte störa och inte förstöra!

Du får plocka hur mycket bär, svamp och blommor du vill. Du får också tälta en natt utan lov.

Det är tillåtet att göra upp en eld om det inte finns risk att elden sprider sig. Vill du köra båt eller fiska med spö, så går det bra.

Det är förbjudet att skräpa ner eller skada levande buskar och träd. Om du hittar ett fågelbo så var noga med att inte störa fåglarna. Du får inte röra boet eller äggen.

1 mars till 20 augusti måste hundar vara kopplade i naturen. Det är för att hundarna inte ska störa djuren och deras ungar. Om du kommer till en hage så får du gå genom den, men var noga med att stänga grinden efter dig.

Njut av att vara i naturen!

► Vad är tillåtet och vad är förbjudet?
Sätt kryss i rätt ruta.

	tillåtet	förbjudet
fiska gädda i en sjö	☒	☐
såga av en gren från ett träd	☐	☒
plocka svamp i någon annans skog	☒	☐
ha hunden lös i september	☒	☐
ta hem ett fågelägg	☐	☒
tälta en natt på någon annans mark	☒	☐
lämna en plastpåse i skogen	☐	☒
gå genom en fårhage och stänga grinden efter sig	☒	☐

Vad gillar du att göra i naturen?

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

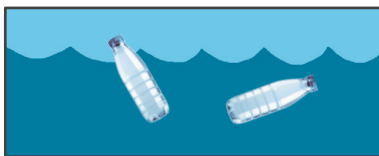
Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Den farliga plasten

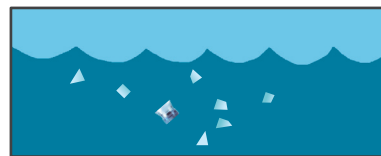
- ▶ Läs texten.

Varje dag slängs det massor med skräp i naturen. Farligast av allt skräp är det som är gjort av plast. Djur kan göra sig illa på plasten. Men det värsta är att den innehåller giftiga ämnen.

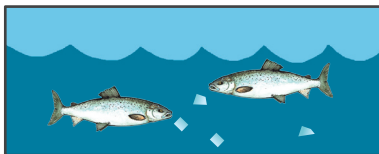
Det tar lång tid för naturen att bryta ner plast. Tänk dig att du är på utflykt med klassen i skogen. Ni fikar och när ni ska gå därifrån ligger en liten plasticsked kvar på marken. Skeden har använts en gång, men för naturen tar det ungefär hundra år att bryta ner den. Gifterna i skeden hamnar i naturen. På så sätt kan den lilla plasticskeden skada även de som föds om hundra år.

1. Plasticskräp som någon slängt eller tappat.

2. Plasten blir till mindre och mindre bitar.

3. Fiskar och andra djur äter plasten.

4. Vi människor äter mat från naturen och får i oss gift från plasten.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

- ▶ Vilket skräp är farligast för naturen?

Plast är farligast.

- ▶ Stryk under två meningar i texten som visar att plast är farligt.

- ▶ I vilken ordning kan du läsa om detta? Skriv 1, 2, 3, 4 i rutorna.

- 4 Det tar ungefär 100 år att bryta ner en plasticsked.
- 3 Plast innehåller giftiga ämnen.
- 2 Djur kan skada sig på plasten.
- 1 Det kastas mycket skräp i naturen.

- ▶ Hur kan du bidra till en miljö utan skräp?

Fakta eller åsikt?

► Kryssa i rätt svar.

Fakta är sant.
Åsikt är vad någon tycker.

	fakta	åsikt
Sverige är ett land i Norden.	☒	☐
Huvudstaden heter Stockholm.	☒	☐
Stockholm är en bra stad att bo i.	☐	☒
Den 6 juni firar Sverige sin nationaldag.	☒	☐

	fakta	åsikt
Hagel är regndroppar som frusit till is i luften.	☒	☐
De borde varna på radion när det haglar.	☐	☒
Världens största hagelkorn vägde över 1 kilo.	☒	☐
Det är kul när det haglar.	☐	☒

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

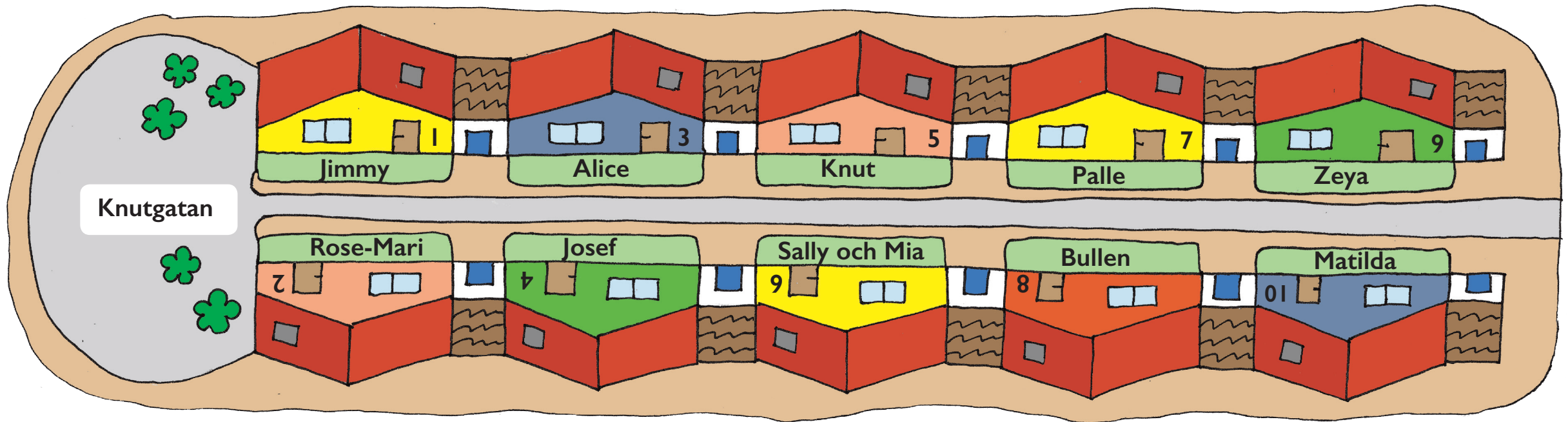
Fakta eller åsikt?

	fakta	åsikt
ABBA är en svensk popgrupp.	☒	☐
De vann Eurovision Song Contest 1974.	☒	☐
De tävlade med en låt som heter Waterloo.	☒	☐
ABBA borde göra fler låtar tillsammans.	☐	☒

	fakta	åsikt
Harry Potter är skriven av J.K. Rowling.	☒	☐
Böckerna handlar om Harry som är föräldralös.	☒	☐
Den tredje boken är bäst.	☐	☒
Den första boken i serien heter Harry Potter och De Vises Sten.	☒	☐

	fakta	åsikt
Stilla havet är störst av alla hav på jorden.	☒	☐
Det är härligt att dyka när vattnet är klart.	☐	☒
Vi borde förbjuda fiske i alla våra hav.	☐	☒
Nästan tre fjärdedelar av jordens yta är täckt av hav.	☒	☐

Vem bor var?

Jimmy bor i nummer 1. Han har koll på alla, särskilt på Alice som bor vägg i vägg med honom. På andra sidan gatan bor Rose-Marie. Hon brukar ha sin rullgardin neddragen eftersom att hon tycker att Jimmy är för nyfiken. Knut tycker det är lite kul att gatan heter Knutgatan. Dessutom är han född den 5 december och bor på nummer 5. Mitt emot Knut bor Sally och Mia. De ska gifta sig om en månad och har bjudit alla grannar. Josef som bor till vänster om Sally och Mia har redan köpt en present. Längst ut på nummer 9 bor Zeya. Han brukar hjälpa sin närmsta granne Palle att klippa gräset. Zeya är kär i Matilda. Hon bor rakt över gatan. Bredvid Matilda bor Bullen. Han kallas så för att han älskar bullar. Ibland brukar han baka och bjuda hela kvarteret på bullfest.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

- ▶ Vem är kär i Matilda? Zeya
- ▶ Vilka ska gifta sig? Sally och Mia
- ▶ Vem älskar bullar? Bullen
- ▶ Varför tycker Knut att det är kul att gatan heter Knutgatan?
Eftersom han heter Knut.
- ▶ Exempel på lösning:
▶ Varför tror du att Palle behöver hjälp med att klippa gräset?
Han är gammal.
Han har ont i ryggen.

På rymmen

På rymmen

Victoria stampar med fötterna när hon går nerför trappan. Ilskan kokar i henne. Mamma fattar ingenting! Alla andra får fara och bada själva. Hon är ju ingen barnunge. Hon kan faktiskt simma.

Victoria går fram till kylskåpet. Hon rycker upp dörren så häftigt att en tomat rullar ner på golvet. Hon låter den ligga. Det finns tre äpplen kvar. Victoria väljer det största och stoppar ner det i fickan på jackan. Sedan smyger hon ut genom ytterdörren.

”Nu rymmer jag”, tänker hon.

- ▶ Varför är Victoria arg?

Hon får inte åka och bada själv.

- ▶ Stryk under en mening i texten som visar att hon är arg.
- ▶ Vad tar Victoria med sig?

Ett äpple

Victoria smyger in i förrådet. Där är det fullt med grejer. Hon får kliva över gräsklipparen för att ta sig in. På hyllorna står hinkar och burkar av metall. Torkade penslar trängs i en glasburk.

Typiskt pappa! Han tänker att han ska rengöra penslarna, men sedan glömmer han bort dem.

Det finns en liten springa i gardinen som hon kan kika ut genom. Allt ser precis ut som vanligt. De kanske inte har märkt att hon är borta. Undrar vad de kommer att säga. Mamma blir nog orolig, men det är rätt åt henne.

- ▶ Var gömmer sig Victoria?

Hon gömmer sig i förrådet.

- ▶ Hur gammal kan Victoria vara? Förklara hur du tänker.

- ▶ Varför tror du att hon inte rymmer längre bort? Kryssa.

- Hon orkar inte gå så långt.
- Hon vill se vad som händer när de upptäcker att hon är borta.
- Hon tycker att det är mysigt i förrådet.
-

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Det är tråkigt att vänta. Hur länge har hon suttit här? Magen kurrar.

Tänk om de fikar därinne. Utan henne.

Victoria tar fram äpplet. Hon trycker det mot näsan. Inget luktar så gott som äpplen. Hon tar en stor tugga. Saften rinner nerför hakan.

Hon tar en tugga till.

Då upptäcker hon en mask! Hon spottar ut tuggan och kastar äpplet på golvet. Sedan springer hon ut ur förrådet och in i huset.

Hon krockar med mamma.

– Oj, vad du har bråttom, säger mamma. Vill du ha lite fika?

Victoria svarar inte. Hon sätter sig ner med en suck och tittar på de nygräddade bullarna.

- Varför springer Victoria hem igen?

Det är en mask i äpplet.

- Tror du att Victoria kommer att berätta att hon rymde? Förklara hur du tänker.

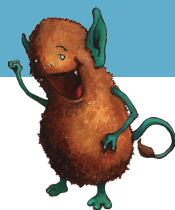
Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

- Kryssa för det som är sant.

- Om du kliver upp på en stege, så är du ovanför marken.
- En bläckpenna är vassare än en synål.
- Ordet RESER går att läsa både fram- och baklänges.
- En stor sten är mindre än en liten sten.
- Bokstaven Ä har fler prickar än bokstaven Å.
- Ordet GRODA rimmar med GRÄVA.
- Om man blandar röd och blå färg, så får man grön.
- En tennisboll är större än en pingisboll.
- Om du står på händer är dina knän ovanför axlarna.
- Omslag och rygg är ord som hör ihop med böcker.
- När du gräver en grop blir den mindre.
- När solen går upp blir det kväll.
- Många fåglar tillsammans är ett stim.
- I myrstacken finns det en drottning.
- Ordet OMRÅDE har fler bokstäver än ordet ISBITAR.

Vad behöver de veta?

- Kryssa för de **två viktigaste** sakerna.

Sally och Alexander ska ringa och beställa hämtmat från restaurang Fyrklövern. Vad behöver de veta?

- Vilka maträtter det finns att välja på.
- Hur många gäster restaurangen har.
- Vilken tid de ska hämta maten.
- Varför restaurangen heter Fyrklövern.

Noa ringer hem för att be pappa hämta honom. Han har nästan ingen ström i mobilen. Vad behöver mamma och pappa få veta?

- Vilka kläder Noa har handlat.
- Var Noa vill bli hämtad.
- Vilken tid de ska hämta Noa.
- Hur många procent han har kvar i mobilen.

Jamina ska skriva en inbjudan till sitt födelsedagskalas. Vad är viktigast för gästerna att få veta?

- Vilken tid och datum kalaset är.
- Om Jamina kommer att bjuda på tårta.
- Hur många som är bjudna.
- Var kalaset är och vem som bjuder.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

De tre önskingarna

- Läs sagan.

De tre önskingarna

Det var en gång en fattig skogshuggare som varje morgon gick ut för att hugga ved. En dag när han var ute i skogen hörde han någon ropa på hjälp. Det var en liten gubbe som hade fastnat med foten i en sprucken trädstam. Gubben var inte större än en flaska.

Skogshuggaren tog sin yxa och hackade sönder stammen så att gubben kunde komma loss.

Den lilla gubben var mycket tacksam och sa:
– Du ska få tre önskingar som tack. Säg bara vad du vill ha. Kom ihåg att använda dina önskingar klokt.

Med de orden försvann gubben.

Skogshuggaren funderade på vad han skulle önska sig.

När han kom hem stod hans fru och lagade mat. Han satte sig vid bordet.

– Jag önskar att jag hade en korbv att gnaga på medan jag väntar, sa skogshuggaren.

Vips, så låg en stor korbv på tallriken framför honom.

Frun blev förvånad när hon såg korbven. Då berättade skogshuggaren om önskingarna.

– Hur kan du vara så dum att du önskar dig en korg? sa frun. Jag önskar att korven satt fast på din näsa!

Vips, så satt korven fast på skogshuggarens näsa.

Båda blev tysta när de förstod att de bara hade en önskning kvar. Vad skulle de önska sig? Pengar? Ett stort hus?

– Jag önskar att korven försvann från min mans näsa, sa frun till slut.

Vips, så var korven borta.

– Det är äkta kärlek, sa skogshuggaren och tog en portion av maten som nu var klar. I morgon skulle han hugga ved igen.

Saga från England

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

► Skriv ordet som saknas.

Skogshuggaren arbetade med att hugga ved.

Han träffade en liten gubbe som satt fast i en trädstam.

Skogshuggaren använde sin yx för att hjälpa gubben.

Skogshuggaren fick tre önskningar som tack.

Gubben önskade att han hade en korg att gnaga på.

gumman önskade att korven försvann.

Det är äkta kärlek, sa skogshuggaren när frun använde den sista önsksningen.

► Vad menade han? **Exempel på lösning:**

Hon valde att hjälpa honom istället för att önska sig pengar eller ett stort hus.

► Vad skulle du önska dig om du fick tre önskningar?

Humlan

► Läs texten.

Humlan

Det finns 40 olika sorters humlor i Sverige. De största humlorna är drottningar. Humlorna flyger mest på morgonen och på kvällen. För att bli mätt behöver en humla äta nektar från minst hundra blommor.

ägg

Drottningen kan tillverka vax. Av vaxet gör hon små krukor. På botten av krukorna lägger hon lite pollen. Sedan lägger hon sina ägg ovanpå.

larv

När äggen kläcks kommer det ut små, vita larver. Larverna äter pollen från krukorna. Drottningen ruvar larverna för att de ska bli varma. Precis som en fågel.

puppa

När larverna blivit större spinner de en puppa. Efter ungefär en vecka kommer de ut som färdiga humlor.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

► Vad betyder orden?

Drottningen ruvar sina larver.

- Drottningen ligger på larverna, för att värma dem.
- Drottningen äter larverna.

En humla äter nektar från blommor.

- En humla äter söt saft från blommor.
- En humla äter bladen från blommor.

► Skriv orden som saknas. Välj bland orden i rutan.

ruvar vax
puppor larver

Drottningen gör krukor av vax.

När äggen kläcks kryper det ut larver.

För att larverna ska bli varma så ruvar drottningen dem.

Larverna spinner puppor.

Den nya klassen

► Läs texten.

- Kom nu Jalle, ropar mamma.
- Vänta...

Jalle står framför spegeln.

Den nya tröjan är snygg, men vill han ha den idag? De har flyttat och han ska börja i en ny klass. Han tar på sig sin gamla slitna tröja. Den är fläckig, men vanlig och skön.

- Ska jag följa med dig in? frågar mamma.

Hon har kört upp på trottoaren och tittar på klockan.

- Nej, säger han, trots att han egentligen vill svara ja.
- Lycka till, säger mamma när han kliver ur bilen.

Jalle går mot klassrummet. Han och mamma har träffat läraren, men då var ingen i klassen där. Han undrar om barnen utanför klassrummet går i hans klass. De verkar inte ha lagt märke till honom. Precis när han ska gå in i klassrummet kommer en stor grabb med rött hår och ställer sig i vägen för honom.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

► Varför vill Jalle ha sin gamla tröja? **Exempel på lösning:**

Den är vanlig och skön.

Han trivs bäst i den.

► Varför tror du att Jalle svarar nej, när mamma frågar om hon ska följa med in? **Exempel på lösning:**

Han vill inte visa att han är nervös.

Han tycker att det är pinsamt att ta med sig sin mamma.

► Hur tror du att Jalle känner sig?

- nervös
- glad
- rädd
- modig

- Och vem är du då? säger grabben.

Alla tittar på dem. Den stora grabben är minst två huvuden högre än Jalle. Jalle vet inte vad han ska svara.

Då hör han en röst.

- Flytta på dig, vi ska in i klassrummet!

Orden kommer från en liten kille med spretig lugg. Den stora grabben spricker upp i ett leende.

– Förlåt, säger den stora grabben och tittar på Jalle.
Du är ny, va?

– Ja, svarar Jalle.

Den stora grabben ser snäll ut nu. Han rufsar om den lilla killens hår innan han går iväg.

– Kom, säger den lilla killen och drar med Jalle in i klassrummet.

Snabbt blir han omringad av alla nya klasskompisar. De vill veta om han spelar fotboll, vilken gata han bor på och om han gillar pizza. Oskar som den lilla killen heter, visar honom var han ska sitta och frågar om de ska leka på rasten.

Jalle ser sig omkring. En flicka med hästsvans ler mot honom. Jag tycker redan om min nya klass, tänker Jalle.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2.

► I vilken ordning händer det?
Skriv 1, 2, 3, 4, 5 i rutorna.

- 2 En stor grabb med rött hår ställer sig i vägen för honom.
- 1 Jalle har flyttat och ska börja på en ny skola.
- 5 Jalle tycker om sin nya klass.
- 3 En liten kille med spretig lugg hjälper Jalle.
- 4 Alla i klassen vill prata med Jalle.

► Jalle tycker redan om sin nya klass. **Exempel på lösning:**
Ge minst två exempel, som du tror får honom att känna så.

En liten kille i klassen hjälper honom när den stora killen står ivägen.

Alla klasskompisar vill prata med honom.

Oskar (den lilla killen) vill leka med honom på rasten.

En flicka ler mot honom.

Till läraren

Lyckas med läsförståelse, består av åtta böcker där eleverna tränar ord- och läsförståelse.

Eleverna får arbeta självständigt, i sin egen takt och på sin egen nivå.

Ord och begrepp

Ett rikt ordförråd är grunden för en god läsförståelse.

I **Lyckas med läsförståelse** får eleverna träna på nya ord och begrepp i olika sammanhang.

Läsförståelse

I de första böckerna läser eleverna ord och enkla meningar, för att i de senare böckerna arbeta med längre texter och fler texttyper.

Progressionen stegras även genom att eleverna möter olika typer av frågor där svaret finns på, mellan och bortom raderna.

Även nybörjarläsarna får arbeta med uppgifter som utmanar deras tänkande. De får också träna sig i att ta ställning och berätta vad de tycker.

Facit

Till varje elevbok finns facit att hämta på www.askunge.se